The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אומפארטייאיש נאציאנאל
א צייטונג וועלכע גיט פרייהייט פון אויסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XIII No. 4924 | TORONTO, … OBER, 5 1926, | יום ג׳, כ״ז תשרי, פרשה נח, תרפ״ז. | טאראנטא, דינסטאג דעם 5־טער אקטאבער, 1926. | PRICE THREE CENTS

N. Y. Public Library 476 Fifth Ave. New York, N.Y.

באנדיטען מאכען א האלד אפ אויף א באנק און אנטלויפען מיט $6000

דער גאנצער „האלד אפ" האט ניט מעהר גענומען ווי צוויי מינוטען. — באנק מענעדזשער שיסט אויף די אנטלויפענדע באנדיטען. ער טרעפט אבער אין א אידישער סטאר. — איד יאגט זיך נאך די באנדיטען אהן וועלכען עס איז ערפאלג. — איין איד האט זיך געפונען אין באנק אין דער צייט פון „האלד אפ".

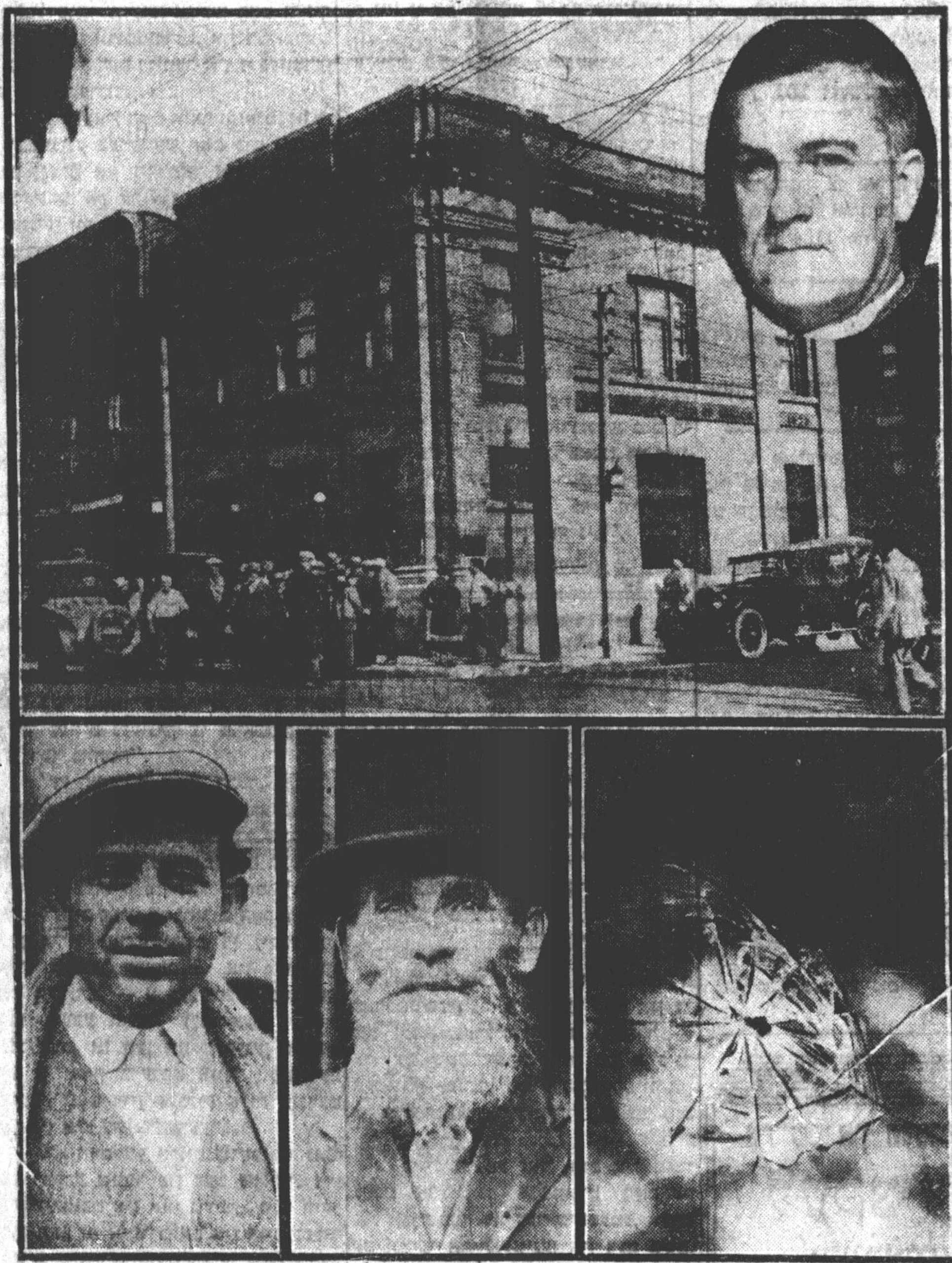

דאס בילד ווייזט דאס פלאץ וואו די באנדיטען האבען געמאכט דעם „האלד אפ". אויבען איז די סטענדערד באנק געביידע אויפ'ן קארנער עלם און מיקאל סטריט. אין צירקעל איז דער מענעדזשער ראלף גארדאן. אונטען פון רעכטס צו לינקס, די קויל וועלבע איז דורכגעגאנגען אין פענסטער פון גארביצקי'ס סטאר, ווען דער מענעדזשער האט אויף די רויבער געשאסען. יוסף ליפשיץ, וועלכער האט זיך אין דער צייט פון דער רויבעריי געפונען אין באנק און סעם טישמאן, וועלכער האט נאכגעיאגט די באנדיטען.

א זעהר געוואגטע רויבעריי איז נעכטען פריה פארגעקומען אין דער הארץ פונ'ם אידישען געגענד ווען צוויי רויבער האבען געמאכט א „האלד אפ" אויפ'ן סטענדערד באנק ברענטש, וועלכער געפינט זיך אויפ'ן קארנער מיקאל און עלם סטריט און זענען אנטלאפען מיט ארום זעקס טויזענט דאלאר.

פאסירט האט עס אזוי פלוצלונג, אז די אנגעשטעלטע פון באנק האבען קיין צייט ניט געהאט זיך אומצוקוקען.

דאס איז געשעהן ארום עלף א זייגער אין דער פריה, א שטונדע נאך דעם ווי די באנק האט זיך געעפענט. אין באנק האבען זיך דאן געפונען דער מענעדזשער ראלף גארדאן, דער קאסירער ע. י. גאוואן, דער לעדזשער קיפער י. א. מעקאלם און יוסף ליפשיץ פון 20 באלדווין סטריט.

די צוויי רויבער זענען אריין און ניט נעהמענדיג זיך צופיעל קיין צייט האבען זיי מיט רעוואלווערן אין די הענט באפוילען אלע אנגעשטעלטע אויפצוהייבען די הענט אין דער הויך, און אין דער צייט וואס איינער האט געהאלטען דעם רעוואלווער אנגעשטעלט אויף די בעאמטע פון באנק האט דער צווייטער אין א זעקונדע אויסגעקליבען דאס גאנצע געלט וואס עס האט זיך געפונען אין דער קאסירער שטיינ.

די רויבער האבען אויך געמאכט א פרובע אריינצוגעהן אין דער סייף און ארויסנעהמען פון דארטען דאס געלט, אבער דערזעהענדיג אז עס נעהמט צו פיעל צייט האבען זיי עס איבערגעלאזען און זענען אנטלאפען.

ארום באנק האט אויף די רויבער געווארט אן אויטאמאביל אין וועלכען זיי זענען אנטלאפען.

דער מענעדזשער פון דער באנק איז מיט א רעוואלווער אין האנט נאכגעלאפען די באנדיטען און האט אויסגעשאסען אויף זיי פיער מאהל, אבער ער האט זיי ניט געטראפען. אנשטאט די רויבער האבען צוויי קוילען געטראפען אין דער סטאר פון ע. גראביצקי און עטליכע קאסטומער זענען געווען אין געפאהר געטראפען צו ווערען פון די קוילען.

ווי מר. ליפשיץ, וועלכער איז געווען דער איינציגער קאסטומער אין באנק אין דער צייט ווען די רויבעריי איז פארגעקומען האט דערצעהלט, האבען די רויבער געמאכט א זעהר שנעלען „דזשאב". איינער איז געווען דער אנפיהרער וועלכער האט געגעבען די באפעהלען און דער צווייטער האט עס דורכגעפיהרט.

דער גאנצער געגענד וועלכער איז א אידישער איז שנעל באקאנט געווארען מיט דער פאסירונג און סעם טישמאן, וועלכער האלט א גראסערי סטאר פונקט געגענאיבער דער באנק האט זיך אריינגעכאפט אין א פארבייפאהרענדען אויטאמאביל און האט גענומען נאכיאגען די רויבער, אבער צוקומענדיג צו קאלעדזש סטריט האט ער זיי פארלוירען.

עטליכע מינוטען נאך דער רויבעריי איז א סקוואד פון פאליציי און דעטעקטיווס געווען אויפ'ן פלאץ, וועלכע האבען דורכגעזוכט דעם גאנצען געגענד און האבען פון די באנדיטען קיין שפור ניט געפונען.

אלע וועלכע האבען געזעהען דעם אויטאמאביל אין וועלכען די באנדיטען זענען אנטלאפען, האבען אנגעגעבען אז די לייסענס אויפ'ן אויטאמאביל זענען געווען 455־75. שפעטער אבער האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער דאזיגער נומער לייסענס איז ארויסגעגעבען געווארען צו אן אנדער אויטאמאביל, וועלכער האט זיך צו יענער צייט געפונען אין גאראזש, און ווי עס ווייזט אויס האבען די רויבער נאכגעמאכט א נומער אויף זייער אויטאמאביל לייסענס.

מרס. גיליצקי און איהר טאכטער זענען ארוים גליקליכע. זיי זענען געשטאנען ביים פענסטער אין גארביצקי'ס סטאר ווען די קוילען פונ'ם באנק מענעדזשערס רעוואלווער האבען געטראפען און דורכגעבראכען דאס פענסטער, אבער עס האט זיי ניט געטראפען.

אידישע פרעסע אין פוילען שטארק צופריעדען מיט'ן נייעם פילסודסקי קאבינעט

געוועזענער פרעמיער בארטעל איז פון פילסודסקי'ן באשטימט געווארען אלס בילדונגס מיניסטער. — יוסטיץ מיניסטער קען אויסגעצייכענט די אידישע שפראך. — די מעהרסטע פון קאבינעט זענען פאר א פארשטענדיגונג צווישען די אידען און פאליאקען.

ווארשא, אקטאבער, 4, (איטא).

די מאיאריטעט פון דער אידישער פרעסע אין פוילען איז צופרידען מיט'ן נייעם פילסודסקי קאבינעט וועלכער איז פארמירט געווארען אויפ'ן פלאץ פונ'ם בארטעל קאבינעט.

די „הצפירה" און „עקספרעס" דריקען אוים זייער צופרידענהייט דערמיט וואס דער געוועזענער אויסערן מיניסטער און דער בילדונגס מיניסטער זענען ניט אריינגענומען געווארען אינ'ם פילסודסקי קאבינעט, און דאס וואס דער געוועזענער פרעמיער בארטעל וועלכער האט זיך אפען אין סיים אויסגעדריקט, אז ער איז פאר פריידליכער קאאפעראציע צווישען אידען און פאליאקען איז באשטימט געווארען אלס בילדונגס מיניסטער. דער „היינט" איז מיט דער זעלבער מיינונג.

דעפוטאט ווינאדסקי שרייבט אין „מאמענט" אז ער קען זעהר גוט דעם נייעם יוסטיץ מיניסטער מייסאוויטש, וועלכער טראצדעם וואס ער באלאנגט ניט צו קיין פארטיי איז ער דאך פאר א פאלשטענדיגער פארשטענדיגונג צווישען די אידען און די פאליאקען. ער איז דער איינציגער מיניסטער שרייבט ווינאדסקי וועלכער באהערשט פאלשטענדיג די אידישע שפראך.

די בונדיסטישע „פאלקס צייטונג" שרייבט אז די צוזאמענשטעלונג פונ'ם פילסודסקי קאבינעט ווייזט אז גרויסע קאנצעסיעס זענען פון פילסודסקי'ן געמאכט געווארען צום רעכטען פליגעל פון סיים.

ארום 65 מיינער לעבעדיג באגראבען אין א קוילען מינע

ראקוואוד, טענ. אקטאבער, 4.

צווישען 32 און 65 מיינער זענען היינט לעבעדיג באגראבען געווארען אין דער קוילען מינע פון דער רהאד איילאן קאמפאני. מען גלויבט קוים אויב וועלכע עס איז צאהל איז געבליבען לעבען.

רעטונגס פארטייען האבען אנגעהויבען צו ארבייטען אויף דער מינע גלייך נאכדעם ווי די עקספלאזיאן איז פארגעקומען, וועלכע האט פארשאטען די מיינער וועלכע האבען זיך געפונען דריי מייל אין דער ערד.

די וועלכע פיהרען אן די רעטונגס ארבייט גלויבען קוים אויב מען וועט גרייכען די מיינער לעבעדיגע, ווייל די מינע איז פול מיט גיפטיגע גאזען.

אין דער זעלבער מינע זענען אין 1925 אומגעקומען 12 ארבייטער.

אידען פארטראטען ביים פאן־אייראפעאישען קאנגרעס אין וויען

וויען, אקטאבער, 4, (איטא).

אידען האבען א בארייטענדע פארטרעטערשאפט ביים פאן־אייראפעאישען קאנגרעס וועלכער האט זיך דא היינט געעפענט. צווישען די אידישע פארטרעטער געפינט זיך אויך רעפין איידא ראלאנד, די פרוי פון גראף ריטשארד קאדענהאוו קאלערגי. די אידען פינאנסירען אויך דעם פאן־אייראפייאישען קאנגרעס.

גראף קאלערגי האט אין אן אינטערוויו מיט א פארטרעטער פון דער „איטא" ערקלעהרט, אז צוליעב דעם וואס די אידען זענען צוזאמענגעווארפען איבער דער גאנצער וועלט זענען זיי אין א לאגע פיעל צו העלפען דער פאן־אייראפעאישער באוועגונג, וועלכע איז פאר זייער טובה.

באגריסונגען צום קאנגרעס זענען ערהאלטען געווארען פון לוצאטי'ן, לעאן בלום, געארג בראנדעס, ווארבורג, רייכהארט און אנדערע.

עלצטער רב אין ליטע פאהרט נאך א״י

קאוונא, אקטאבער, 4, (איטא).

הרב קארק, דער פיהרער פון די מזרחי און דער עלצטער רב אין ליטע איז אפגעפאהרען נאך די פאראייניגטע שטאאטען פון וואנען ער וועט פאהרען נאך ארץ ישראל.

פאר זיין אפפאהרען איז פאר איהם געמאכט געווארען א גרויסארטיגער באנקעט און זיין נאמען איז איינגעשריבען געווארען אין גאלדענעם בוך.

קאמף פון ארבייט געגען קאפיטאל אין פאלעסטינע איז זינלאז — אפענהיימער

וויען, אקטאבער, 4, (איטא).

פראפעסאר אפענהיימער פון פראנקפורטער אוניווערזיטעט געבענדיג א לעקציע אין דער היגער קאנצערט הויז, האט איבערגעגעבען זיינע איינדריקע פון פאלעסטינע פון וואנען ער איז ניט לאנג געקומען.

דער קאמף פון ארבייט געגען קאפיטאל אין פאלעסטינע איז זינלאז, האט דער פראפעסאר ערקלעהרט, דערפאר ווייל אין פאלעסטינע איז ניטא קיין קאפיטאליזם.

אויפ'ן קאלאניזאציאנס פעלד האט דער פראפעסאר געזאגט, איז דער מושב אין די מעהרסטע פעלע די איינציגע געזונטע, וועהרענד קליינע קבוצות וואלטען אויך ניט שלעכט געווען ווען זיי זאלען רעפארמירט ווערען.

וואס עס איז שייך די קבוצות איז דאס געלט און ארבייט ארויסגעווארפען, ווייל זיי שטעלען מיט זיך פאר ניט מעהר ווי א קאריקאטור פון פארמעריי. עס איז ניטא קיין דיסציפלין. עס ווערט מיספארשטאנען און דאס איינציגע וואס מוז גלייך געטאן ווערען איז אויפלעזען די גרויסע קבוצות און גרינדען קאלאניעס פון מושב טיפ און קאאפעראטיווען אונטער אשטהיינגער פיהרערשאפט.

וועגען דער פאליטישען לאגע אין פאלעסטינע האט פראפעסאר אפענהיימער ערקלעהרט, אז די אידען וועלען קיינמאהל ניט זיין קיין מאסען פאלק דארטען, און דער איינציגער אויסוועג איז אן אראביש־אידישע פאלעסטינע אדער אן אראבער פאלעסטינע.

אין באצוג צו תל אביב האט דער פראפעסאר ערקלעהרט, אז דאס איז א „שאנדע פאר אידען" און האט זיך אויך אויסגעדריקט מיט די שארפסטע ווערטער געגען לאנד ספעקולאציע. ער האט אבער פראפעצייעט א גרויסע צוקונפט פאר דער שטאדט יפו.

דאקטאר „פרעסקריפשאנס" וועלען אפגעשאפען ווערען, וואהלען אין נאוועמבער

דאס זענען די לעצטע קלאנגען וועגען די פלענער פון פרעמיער פוירגוזאן. — שנאפס און ביער וועט פארקויפט ווערען דורך רעגירונג „פערמיטס", וועלכע יעדער איינער וועט קענען באקומען. אבער דאס וועט בלויז זיין פאר שטעדט וועלכע פארלאנגען עס.

אין די קרייזען פון דער קאנסערוואטיווער פארטיי האבען זיך נעכטען פארשפרייט קלאנגען, אז פרעמיער פוירגוזאן האט בדעה גאר אין גיכען אויפצולעזען די לעגיסלאטור און געהן צו וואהלען, אנשטאט ביי־וואהלען, וועלכע זענען נויטיג.

עס ווערט פארזיכערט, אז די הויפט אישו אינ'ם קומענדען פראווינציעלען קאמפיין וועט זיין די אויסבעסערונג פונ'ם עקזיסטירענדען טעמפערענץ אקט.

ווי עס ווערט ערקלעהרט וועלען די אויסבעסערונגען זיין פאלגענדע: דאקטאר'ם פרעסקריפשאנס וועלען אין גאנצען אפגעשאפען ווערען, און אנשטאט דעם וועט איינגעפיהרט ווערען א סיסטעם אז יעדער איינער וועלכער וועט וועלען א פלעשעל בראנפען אדער ביער זאל עס קענען קויפען אין דער רעגירונג דיספענסערי מיט א רעגיערונגס פערמיט וועלכען עס וועט זיין לייכט צו באקומען, און צוליעב דעם צוועק וועט די רעגירונג עפענען מעהר דיספענסערים.

די דאזיגע סיסטעם וועט אבער ניט זיין פאר דער גאנצער פראווינץ, נאר אויף א פלאן פון „לאקאל אפשיאן" דאס הייסט די שטעדט אדער שטעדטלאך וועלכע ווילען עס, און די וועלכע ווילען עס ניט וועט דארטען דער טעמפערענץ אקט פארבלייבען ווי ער איז געוועזען ביז יעצט.

קיין ביער אדער בראנפען אין די סאלונען וועט ניט ערלויבט ווערען, און די וואהלען וועלען פארקומען, ווערט פארזיכערט צווישען דעם 15־טען און 20־טען נאוועמבער פון דאס יאהר.

דאמיניאנס ווילען האבען אייגענע דעה אין אויסלענדישע ענינים

לאנדאן, אקטאבער, 4.

די וועסטמינסטער גאזעט איז היינט ארויסגעקומען מיט אן ארטיקעל, אין וועלכען זי ערקלעהרט, אז די הויפט פראגע ביי דער קומענדער אימפעריאלער קאנפערענץ וועט זיכער זיין וועגען דער באציהונג פון די דאמיניאנס צו ענגלאנד.

די צייטונג זאגט, אז אויסטראליען און ניו זעלאנד וועלען פאדערען אז די סטאטוטען פון די דאמיניאנס וועלכע זענען יעצט אונטער'ן קאלאניאלען אפיס זאלען געענדערט ווערען אזוי אז די דאמיניאנס זאלען זיין אונטער'ן אויסלענדישען אפיס און זאלען האבען פארטרעטער אין ענגלאנד פונקט ווי אויסלענדישע מעכטע. דערצו זאלען זיי אויך האבען זייער אייגענע דעה אין באצוג צו אויסלענדישע ענינים.

לעאן טראצקי און זינאוויעוו ווידער אלטע גוטע פריינט

מאסקווע, אקטאבער, 4.

פאדערונגען הערען זיך אין דער קאמוניסטישער פארטיי אז לעאן טראצקי זאל באשטראפט ווערען פאר ברעכען די דיסציפלין פון דער פארטיי.

לעאן טראצקי, וועלכער האט זיך נעכטען צוריקגעקעהרט אין מאסקווע נאך א לאנגער אבוועזענהייט, האט שארף אטאקירט די פראגראם פון קאמוניסטישען צענטראל קאמיטעט. זיין אטאקע איז געווען די זעלבע ווי זינאוויעוו'ס, פאר וועלכער דער לעצטער האט באצאהלט מיט זיין אמט.

טראצקי'ס אטאקע אויף דער רעגירונג ווייזט אויך, אז ער האט געשלאסען פריעדען מיט זיין ביטערען שונא זינאוויעוו, וועלכער האט איהם געהאלפען באזייטיגען אלס קריעגס קאמיסאר פון דער סאוויעטען רעגירונג.

פאליציי מאכט מאסען ארעסטען אין טשערנאוויץ

טשערנאוויץ, אקטאבער, 4, (איטא).

די פאליציי האט געמאכט אן איבערפאל אויפ'ן אידישען ארבייטער קלוב, האט ארעסטירט פיעלע ארבייטער און האט פארכאפט פיעלע דאקומענטען.

ווי עס ווערט פארשטאנען האבען די מיליטערישע אויטאריטעטען פארארדענט צו מאכען דעם איבערפאל.

די פאליטישע פאליציי האט אויך געמאכט א הויז־זוכונג אין דער פאלקס קיך וועלכע ווערט אנגעפיהרט פון דער פועלי ציון פארטיי און האט דארטען ארעסטירט פופצעהן מענשען.

אין האיאס אפיס זענען ארעסטירט געווארען די פליכטלינגע קארמאן און טראכטענבערג, וועלכע זענען באפרייט געווארען פון יאסי'ער געפענגניש נאכדעם ווי זיי זענען אפגעזעסען 14 חדשים.

די אורזאכען פון די ארעסטען איז ניט באקאנט.

קיין הונגער געפאהר פאר אידען אין בעסאראביע, זאגען פיהרער

קישינעוו, אקטאבער, 4, (איטא).

דר. לאנדוי, דער פיהרער פון די אידען אין קישינעוו האט פאר א פארטרעטער פון דער „איטא" ערקלעהרט, אז 20 פראצענט פון די אידען אין בעסאראביען ערנעהרען זיך פון דעם וואס זיי זענען באשעפטיגט אין די קאלאניעס און אז דאס יאהר איז ניטא קיין געפאהר פאר הונגער נויט צווישען די אידען אין בעסאראביען.

דאס איז דאס ערשטע יאהר וואס די אידישע פיהרער אין בעסאראביען זאגען אז עס איז ניטא קיין הונגער געפאהר צום ווינטער.